

observatorul urban București

• Informații pentru un oraș mai bun • Buletin editat de Uniunea Arhitecților din România • nr. 21/2015 •

www.observatorulurban.ro

SPAȚII VERZI

România are o serioasă problemă de management la nivelul intervențiilor peisagistice_ 3 | În contra direcției de astăzi a Primăriei Municipiului București_ 4 | Fotogalerie - construcții pe spații verzi_ 5 | Parcurile Carol și Cișmigiu, sub drujbă_ 6 | Parcul Operei (Venus)_ 9 | Păstorit urban_ 10 | Ailanthus Altissima - arborele ruinelor_ 11 | Consiliile locale ar putea decide impozitarea patrimoniului cultural_ 12 | Perspectivile de finanțare POR 2014 - 2020_ 14 | ICOMOS România propune opiniei publice un set de principii și măsuri pentru conservarea patrimoniului_ 15 | Segmentul râului Colentina din nordul Bucureștiului, în vizorul specialiștilor internaționali_ 16 | De la arhitectură la patrimoniu construit - secolul XX și mai departe_ 18

Florin Bălțeanu

România are o serioasă problemă de management la nivelul intervențiilor peisagistice. Un viitor mai bun nu poate fi construit fără implicarea specialiștilor

Interviu cu Andreea Răducu Lefter, arhitect peisagist, coordonatoarea Departamentului Profesioniști al Asociației Peisagiștilor din România (AsoP), Filiala București–Ilfov

Florin Bălțeanu: Cum gestionează Bucureștiul problema spațiilor verzi? Vă propun să începem direct cu câteva exemple.

Andreea Răducu Lefter: Se poate observa faptul că se manifestă o lipsă a managementului spațiului verde și a peisajului urban, ceea ce conduce la o degradare continuă a acestuia. O dovadă în acest sens este înlocuirea arborilor plantați la înființarea Cișmigiului cu specii exotice, care nu pot rezista condițiilor climei noastre. Majoritatea parcurilor mari din București sunt parcuri care au o vîrstă și care necesită un management riguros și sănătos. Cișmigiul este unul dintre aceste parcuri. Este riscant să te prindă o furtună acolo pentru că unii arbori pot să te rănească prin prăbușire. Lipsește un management al parcului prin care să se înlocuiască arborii în vîrstă treptat, cu exemplare din aceeași specie, astfel încît utilizatorii să nu simtă acest lucru. De ce trebuie să așteptăm ca arborii să intre în declin biologic și apoi să așteptăm încă 50 de ani să redevină parc, cînd putem înlocui treptat.

O altă probă este plantarea gazonului între șinele de tramvai. S-a înfîmplat într-unul dintre sectoarele Bucureștiului. A fost pus rulou de gazon și montat un sistem de irigare automat. Gazonul necesită tundere, administrare de îngrășăminte, udare regulată, control al buruienilor. Costurile cu tunderile, în primăvară-vară, o dată la 7-10 zile, administrarea îngrășămintelor, controlul buruienilor sînt ridicate. Ideea de a avea verde se poate realiza foarte ușor prin folosirea unui amestec de semințe (graminee sau flori perene). În această variantă, plantelor nu le trebuie o îngrijire specială.

Pentru majoritatea parcurilor din București s-au făcut hărți unde poți vedea locul de joacă pentru copii, locul pentru cîini etc. În aceste hărți nu sînt niciodată evidențiate speciile sau exemplarele importante din parc. Nu ți se spune: aici este insula trandafirilor cu specii foarte valoroase, aici este un arbore legat de o personalitate istorică etc. Se pot face cărți poștale cu acești arbori, se pot realiza multe lucruri în urma cărora administrația să cîștige bani. Lucrurile interesante nu sînt puse în valoare.

FB: În istoria, mai îndepărtată sau mai recentă, a existat un management al parcurilor din București? Cînd s-a oprit această gestiune? Care este situația pepinierelor?

ARL: Înainte de Revoluție exista și continuă să existe Institutul de Cercetări Silvice, care are un fond dendrologic din care se pot face achiziții pentru aceste parcuri. Problema este că aceste plante vin cu rădăcina nudă. Aceasta înseamnă că ele pot fi plantate doar în perioadele de repaus vegetativ. Nu sînt containerizate ca plantele de la magazin, care pot fi puse în pămînt tot timpul anului și care, evident, sînt mai scumpe. Din cîte știu, atunci cînd s-au făcut parcurile istorice și apoi, cel puțin o parte din perioada comunistă,

exista un management. Am găsit în arhive documente care arătau cîți trandafiri se plantează în fiecare an, cum se întrețin, ce se înlocuiește, cum se înlocuiește, care este prețul și de unde se face achiziția. Acum sigur că există un fel de management. Din păcate foarte puțini colegi peisagiști lucrează în primării. AsoP și-a propus să realizeze planuri de management pentru spații pe care să le pună la dispoziția primăriilor, însă proiectul necesită timp și bani.

FB: Problemele de management ar trebui să se regăsească și în registrele / cadastrale spațiilor verzi. Care este imaginea generală, la nivel național, a calității acestora?

ARL: În țară există proiecte de realizare a Registrelor Spațiilor Verzi. De obicei, registrele nu sînt complete. Cuprind: descrierea speciei, o imagine, caracteristici referitoare la port, înălțime, stare de sănătate și toaletare. Criteriile de întocmire a cadastrului în România nu sînt cele mai potrivite. O altă problemă este faptul că, în unele situații, cei care au identificat arborii nu au avut specializarea necesară pentru a determina, spre exemplu, starea de sănătate. Realizarea cadastrului verde implică formularea unor recomandări de întreținere. „Toaletare 10%” sau „de întreținut”, care apar în multe astfel de documente, sînt expresii foarte generice. În funcție de specie și vîrstă, arborele se tunde sau nu. În funcție de port, înălțime, pentru a înlătura crengile care prezintă un pericol și pe cele care nu lasă arborele să se dezvolte corect, se fac niște tăieri. Toaletarea se face doar în anumite perioade. În nici un caz, de la începutul primăverii pînă în vară tundem toți arborii și îi stîrpim, lăsînd niște stîlpi de telegraf. Toaletarea necorespunzătoare a arborilor conduce la moartea lor și la înlocuiri. Colegii noștri din Iași au participat voluntar la realizarea unui ghid de toaletare pe care l-au pus la dispoziția primăriei. Am făcut niște studii cît oxigen produce un arbore, care este factorul de umbră în funcție de vîrstă, de specie și de densitatea frunzelor. Problema, atunci cînd autoritățile spun „vom planta alt arbore în loc”, este că niciodată nu vor putea să planteze un arbore cu aceeași valoare, din punctul de vedere al cantității de oxigen produse, din punctul de vedere al umbririi, dar nici cu aceeași valoare memorial-simbolică. Chiar dacă nu este plantat de o personalitate, arborii pot purta o valoare memorial-simbolică, poate eu m-am întîlnit cu cineva drag acolo [...]. Revenind la Cadastrul Verde, acesta ar trebui să conțină fișe în care arborele este identificat și care să arate starea actuală, care sînt tratamentele necesare, ce valoare are (arborele crește în valoare pe măsură ce înaintea în vîrstă), care să prezinte tăierile corecte și pe cele care nu trebuie realizate. Eu sper ca, într-un viitor apropiat, să reușim să ne aliniem lumii civilizate, dar s-ar putea să fie tîrziu pentru că multe dintre spațiile noastre verzi sînt bătrîne, iar arborii de acolo vor trebui înlocuiți dintr-o dată.

FB: Care sînt lucrurile cele mai importante pe care ar trebui să le facă România în următorii patru ani pentru peisajul cultural?

ARL: Ar trebui să aducă la zi legislația, la nivelul european. Foarte mulți străini apreciază ceea ce avem și mulți ne trag semnale de alarmă. Ar trebui ca, la nivel de administrație, să fim mai deschiși la experiența altora. România ar trebui să implice mult mai mulți specialiști din toate domeniile conexe arhitecturii, inclusiv peisagiști, în cadrul proiectelor dezvoltate pe spațiul public. Avem nevoie de mult mai multe proiecte axate pe cercetare și studiu înainte de a acționa în parcuri și spațiile publice.

*Interviu acordat pe 11 februarie 2015.
Materialul integral pe www.observatorulurban.ro.*

În contra direcției de astăzi a Primăriei Municipiului București

În ultimii ani, a devenit o obișnuință ca intervenții de substanță asupra unor artere importante ale Bucureștiului sau proiecte de infrastructură în interiorul zonei centrale – pasaje sub sau supraterrane, parcaje subterane – să fie inițiate de Administrația străzilor, de Direcția de circulație sau de Direcția de infrastructură. Direcția de urbanism este în mod constant trecută într-un plan secundar, dacă nu chiar ignorată, pur și simplu.

În primul caz, intervențiile asupra unor artere centrale – ca Bulevardul Magheru sau Calea Victoriei – ar fi presupus exact contrariul, implicarea prioritară a Direcției de urbanism pentru că, prin natura lor, modificarea profilului transversal, reorganizarea zonelor pietonale și a zonelor plantate sau amplasarea unui nou mobilier urban sunt cu totul altceva – și mult mai mult – decât simple lucrări de refacere a structurii rutiere. Cu toate acestea, este cu totul obscur modul în care s-au luat deciziile majore referitoare la aceste intervenții, în care au fost selecționați proiectanții sau în care au fost avizate proiectele, inclusiv în componenta lor patrimonială, având în vedere situarea în zone protejate și în vecinătatea unor monumente istorice importante. N-ar fi de mirare să aflăm că autorizarea nu s-a făcut prin procedura obișnuită, ci prin artificul autorizării de urgență. Nu foarte diferită este situația pasajelor sau a parcajelor subterane. Și aici, deși impactul lor funcțional și de imagine este major, modul lor de promovare se situează în aceeași zonă a neclarității și a deturnării competențelor.

Deși nu este nimic anormal în faptul că municipalitatea inițiază lucrări de infrastructură, un detaliu recurent nu poate să treacă neobservat: urbanismul lipsește în faza deciziei inițiale. Argumentele în favoarea pasajelor și a parcajelor subterane derivă exclusiv din studii de circulație – făcute printr-o abordare unilaterală, nicidecum integrată –, unele mai recente, altele complet depășite, cum este studiul JICA realizat în anii '90. După aproape un secol, ne aflăm într-un sistem de gândire încă tributar ideologiei CIAM-ului care, în 1928, proclama „supremația fenomenului circulației”. Așa s-a întâmplat, de pildă, cu pasajul din Piața Presei Libere – dar care afectează și Șoseaua Kiseleff –, inițiat de Direcția de circulație și justificat exclusiv prin considerente de trafic, și ele discutabile, dacă nu chiar false. De altfel, modul în care au decurs avizarea și aprobarea acestui proiect merită o analiză separată, care ar pune în lumină comportamentul deviant nu numai al PMB, ci și al unor instituții care, în teorie, au rolul de a apăra patrimoniul istoric și mediul.

După lansarea proiectului, urmează studiul de fezabilitate – făcut, evident, numai dintr-o perspectivă tehnică și economică – din care derivă, obedient, planul de urbanism zonal. De regulă, rolul lui nu este cel de a supune inițiativa unei analize critice reale – inclusiv cu riscul infirmării ei –, ci de a-i da o aparență de normalitate, de a bifa o procedură legală; cine i se opune este declarat anacronic și inamic al „dezvoltării” orașului. Și, dacă se ajunge totuși la un oarecare echilibru, nu există nicio garanție asupra rezultatului final, pentru că,

atunci când modalitatea de implementare a proiectului este un parteneriat public-privat (o formulă în teorie simetrică, dar în realitate asimetrică, fapt dovedit de parcajul subteran din Piața Universității), privatul face ce vrea. Rezultatul nu este altul decât cel al constatării post-factum a efectelor unui utilitarism primitiv și agresiv în raport cu spațiul urban.

În acest context general, problema parcajelor subterane sub piețe publice sau sub parcuri reprezintă un caz particular, dar important, pentru că ele pot afecta în mod decisiv și negativ locuri importante din oraș. În principiu, ideea construirii unor astfel de echipamente este corectă, însă cu două condiții esențiale:

- (1) intervenția nu trebuie să fie înțeleasă ca o simplă lucrare de infrastructură, ci ca o componentă a unui proiect urban;
- (2) autoritatea publică trebuie să dispună de capacitatea gestionării unui astfel de proiect, în toate fazele sale, privind decizia, concepția și execuția lucrării.

Prima condiție impune o ierarhie clară a priorităților – primatul spațiului urban asupra infrastructurii tehnice, corelarea echipamentului subteran cu spațiul de la suprafață, astfel încât parcajul, prin anexele sale (rampe, scări, ascensoare, ventilații) să nu inducă servituți de construire, de plantare, vizuale sau de orice altă natură. Altfel spus, proiectul nu trebuie gândit plecând de jos în sus, ci invers, de la sol către subsol, luând în considerare toate aspectele funcționale, estetice, simbolice specifice unei situații urbane. O piață trebuie să fie un spațiu urban calificat, cu o formă clară, definită prin fronturi construite sau prin plantație înaltă, nu un derivat al sistemului de circulație sau al infrastructurii; configurația ei actuală nu trebuie afectată, după cum, în cazul unui spațiu urban insuficient constituit, nu trebuie compromise șansele lui de evoluție. În mod similar, un parc trebuie să rămână un parc, adică un loc unde stratul de pământ are o grosime suficientă (în principiu, nu mai mică de 3,00 m) pentru a permite vegetației de orice tip să se dezvolte în voie.

A doua condiție implică, pe lângă un sistem legislativ și procedural adecvat urbanismului operațional – ceea ce în România lipsește –, existența unei structuri municipale de concepție și urmărire a lucrărilor publice din domeniul urbanismului și amenajării teritoriului (așa cum era, într-o anumită măsură, Centrul de proiectare urbană și metropolitană al PMB, astăzi, practic, desființat), dar și a unui dialog real, nu mimat, cu structurile profesionale și cu publicul. Totodată, ea presupune înlocuirea licitațiilor la pachet, proiectare-execuție, prin două proceduri distincte, prima pentru proiectare, bazată pe norme profesionale și pe criterii de calitate (concurs de urbanism-arhitectură), a doua pentru execuție, întemeiată pe criterii specifice acestui domeniu. Sistemul actual, în care firme de asfaltare sau operatori de parcaje își adjudecă pe baza cifrei de afaceri și a prețului cel mai scăzut contracte de proiectare-execuție prin care hotărâsc soarta spațiilor centrale ale orașului, reprezintă cea mai sigură rețetă pentru dezastru. În acest moment, în București, niciuna dintre aceste exigențe nu este îndeplinită.

Arh. Dan Marin este cadru didactic UAUIM - Bazele Proiectării de Arhitectură, membru al Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice București-Ilfov-Giurgiu și al Comisiei Tehnice de Urbanism și Amenajarea Teritoriului a PMB.

Oana Mihalache

Fotogalerie - construcții pe spații verzi

Majoritatea construcțiilor existente în 2015 în parcurile din Capitală sunt anterioare modificării legii spațiilor verzi din oct. 2014. Potrivit Legii 135/2014, terenurile din categoria curți-construcții, care se află în proprietate privată, nu pot fi inventariate sau declarate ca spații verzi decât după expropriere. În practică, rar se găsesc fonduri pentru recuperarea acestor terenuri.

Ajunse în administrarea unor persoane private, prin concesiionări sau retrocedări, unele discutabile, zeci de hectare de spațiu verde riscă să fie betonate. Parcuri vizate - Titan, Tineretului, Verdi, Plumbuita, Circului, Herăstrău, Floreasca.

1. Parcul Herăstrău / Mal de lac
2. Parcul Carol / Terasă abandonată
3. Parcul Herăstrău / Club abandonat
4. Parcul Tineretului/ Construcții în Orașelul Copiilor
5. Parcul Tei / Construcții pe malul lacului
6. Parcul Icoanei/ Terasă în parc
7. Parcul Drumul Taberei/ Construcții zona ștrand

	1
2	5
3	6
4	7

Parcurile Carol și Cișmigiu, sub drujbă

În luna februarie 2015 a început, în Capitală, toaletarea de primăvară, un procedeu care constă, în practică, în mutilarea brutală a copacilor. Angajați ai companiilor de salubritate au amputat cu drujba chiar și arbori protejați de lege (tei, stejari).

Conform Legii nr. 313/2009 pentru completarea Legii nr. 24/2007, art.14, alin.(5), „în cazul arborilor ornamentalți (tei, salcâm, castan, arțar, mestecân, stejar) plantați pe spațiile verzi din domeniul public sau în aliniamente (...) este interzisă intervenția cu tăieri în coroana acestora, cu excepția lucrărilor de eliminare a ramurilor uscate sau a celor care afectează siguranța traficului pietonal și rutier, a imobilelor aflate în apropiere, precum și a celor de pe traseul rețelelor aeriene”. Intervențiile abuzive care desfigurează parcuri cu statut de monument istoric (Parcul Carol, Herăstrău, Grădina Cișmigiu) constituie infracțiuni, conform Legii 422/2001.

Primăria Capitalei a aprobat, în 2014, participarea în două proiecte în valoare de 85.000 de euro fiecare, cu finanțare nerambursabilă din granturi norvegiene. Proiectele aveau ca scop „conservarea și punerea în valoare a patrimoniului natural reprezentând arborii ocrotiți” în parcurile Carol și Cișmigiu. Punerea în valoare a arborilor ocrotiți din Cișmigiu s-ar fi realizat prin efectuarea lucrărilor dendrologice (fitosanitare, toaletare), de protecție și prin amplasarea de elemente de informare a publicului. Măsurile de revalorizare a arborilor cu atribute dendrologice, peisagistice și istorice din Parcul Carol presupuneau efectuarea lucrărilor de întreținere și protejare și identificarea altor arbori ce ar putea fi declarați monumente ale naturii. Finanțarea nu a fost obținută.

Legile care reglementează procedurile de întreținere a spațiilor verzi nu sunt însoțite de anexe sau scheme explicative în baza cărora toaletările abuzive să poată fi incriminate. Ghidul elaborat de președintele Asociației Dendro-Ornamentale „Anastase Fătu”, Iași, cu susținerea Asociației Peisagiștilor din România (ASOP) și a Coaliției pentru Mediu, subliniază efectele nocive asociate toaletărilor greșite: *Ca regulă de bază, se reține interzicerea tăierii a peste 30% din coronamentul original al arborelui. Retezarea anuală a coronamentului arborilor urbani, cu păstrarea trunchiului și a părților bazale ale ramurilor inferioare, este o practică populară, însă nejustificată și extrem de dăunătoare care afectează negativ starea fitosanitară a arborelui.*

Registrul local al spațiilor verzi din intravilanul localităților este documentul care trebuie, potrivit legislației în vigoare, să asigure suportul decizional în gestionarea fondului verde (inclusiv toaletări). Elaborarea Registrului cade în sarcina administrației publice locale. În București, acest inventar al suprafețelor înverzite, precum și al arborilor și speciilor protejate nu este disponibil.

Parcul Drumul Taberei

Parcul Drumul Taberei este singurul spațiu verde de dimensiuni mari din cartierul Drumul Taberei (cca. 11,5 ha). Proiectul „celui mai scump parc din București” este totodată și cel mai controversat, cetățenii reclamând disconfortul creat, defrișările abuzive și amenajările și construcțiile care au diminuat spațiul verde cu peste 5.000 mp.

Fondurile pentru proiect provin din Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa prioritară 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere. Contractul de finanțare a fost aprobat în septembrie 2011 de Ministerul Dezvoltării. Costul total a fost estimat la aproximativ 75,2 milioane de lei, din care 48,8 mil. sunt contribuție a Uniunii Europene. Lucrările de reabilitare au început, cu întârziere, în mai 2013 și au fost prelungite, conform panourilor de informare din parc, până în august 2014. Pe durata intervenției accesul în parc a fost interzis, fapt care a provocat nemulțumiri și a declanșat petiții. Deschis temporar pe 23 martie a.c., abia pe 29 mai parcul redevine public.

Locuitorii zonei și organizațiile de mediu au semnalat defrișări abuzive. Mai mult, unii cetățeni sunt nemulțumiți de proiect în sine, pe care nu-l consideră necesar sau adecvat în raport cu suprafața de spațiu verde a parcului. Proiectul de reabilitare presupune, pe lângă instalarea unui sistem de supraveghere video, construcții și amenajări care aglomerează excesiv parcul. De asemenea, noile dotări sunt scumpe și presupun un cost ridicat de întreținere și înlocuire: cca 2,85 mil. lei pentru o durată de înlocuire de 12 ani.

Analizând documentele pe care se fundamentează proiectul de reabilitare (PIDU și Analiza Cost-Beneficiu), se poate constata că principalul obiectiv declarat al implementării proiectului - creșterea suprafeței de spațiu verde pe cap de locuitor - nu numai că nu s-a realizat, dar efectele amenajărilor (sere, scenă, pasarele, zone „de recreere” din beton etc.) au fost chiar contrare scopului. Pentru structurile metalice cu funcțiune de sere s-au defrișat arbori de pe o suprafață de 2.700 mp.

Nici zona ștrandului nu a scăpat de „modernizare”. Prin HCL Sector 6 nr. 70/26.03.2009 se aprobă PUD – „Str. Drumul Taberei nr. 115”, pentru construire restaurant și cafenea, pe un teren în suprafață de 15.713 mp, Domeniul public al Municipiului București, administrat de ALPAB. În 2013 a fost autorizată o construcție cu 3 niveluri, pentru centre de evenimente, iar în 2014, supraetajarea unora existente, precum și o nouă cafenea. Pentru aceste construcții (restaurant, terase și complex Magic) au fost defrișați în jur de 40 de arbori de pe o suprafață de peste 1.500 mp.

Parcul Tei

Între anii 2004-2014, parcul a suferit numeroase intervenții. Spațiul verde s-a diminuat prin amenajarea de alei, rampe și platforme, dar mai ales prin defrișările progresive în interesul proprietarilor de terase și cluburi. Peste 7.500 mp din suprafața totală a parcului funcționează în regim de proprietate privată. Dacă o parte din amenajări nu au nicio bază legală, restul par a fi rezultatul unor aranjamente profitabile între administrația locală și diverse societăți.

În 2004 a fost instalat în parc bustul omului politic Heydar Aliyev. În perioada martie-august 2007 au avut loc lucrările de reamenajare a Parcului 8 Mai, cu finanțare azeră. A fost creat un complex memorial „Heydar Aliyev - lider național al poporului azer”, 3 locuri de joacă pentru copii și un spațiu sportiv, 7 fântâni arteziene, un amfiteatru de 100 de locuri. Deschiderea oficială a parcului a avut loc în septembrie 2007, în prezența celor doi președinți (Traian Băsescu și președintele Republicii Azerbaidjan). După numai câțiva ani, majoritatea finisajelor erau deja degradate.

Prin HCL Sector 2 nr. 163/18.12.2007 s-a aprobat concesionarea pe o perioadă de 49 de ani, prin negociere directă, către SC Ines Burger Prodcom SRL a unui teren aparținând domeniului public al municipiului București, în suprafață de 7.507 mp (cca. 10% din suprafața parcului). Terenul a fost împrejmuit, defrișat și construit. Fostul restaurant Brotăcei a fost demolat, terenul fiind ocupat intensiv cu construcții de alimentație publică, cluburi private și terase anexe. Pentru clienții acestora a fost amenajată, în incinta parcului, o parcare de cca 1.500 mp.

La începutul anului 2015, parcul este încă în stadiul de „semi-utilizabil”. Zona din partea de nord-vest unde s-a produs decesul copilului ucis de câini în 2013, este în continuare neîntreținută. Apartenența aceluși teren este neclară, primăria invocând o concesiune către o bază sportivă. Succesiunea de platforme și rampe care coboară spre malul lacului se oprește brusc într-un drum de halaj neîntreținut. Locul de joacă amenajat la est de debarcader nu este conectat corespunzător prin alei de acces, iar pe vreme ploioasă se transformă în mlaștină - motive pentru care este pus în cea mai mare parte a anului. Această zonă este însă cadrul unui alt proiect grandios imaginat de edili: un parc de distracții cu roți gigantice, roller coaster, carusel, trenuleț și o casă a groazei. Dotările viitorului parc de distracții, în special roata de 63 m înălțime, vor fi vizibile din incinta ansamblului „Palatului Ghica Tei”, monument istoric de categoria A (importantă națională) aflat în apropiere.

Parcul Verdi

Între anii 1998 și 2006, terenuri de la adresa poștală str. Giuseppe Verdi nr. 2 bis au devenit proprietate particulară. Parcul Verdi, cu o suprafață totală de 5,6 hectare, a fost retrocedat aproape în totalitate.

În anul 2011, suprafața de parc rămasă în administrația Primăriei Sectorului 2 era de 3.800 mp (conform publicației *Foișorul de Foc*, nr. 48/oct.2011). Restul terenului (însușind 50.795 mp) a fost trecut în proprietate privată prin dispoziții de primar general, în baza unor sentințe civile emise de Judecătoria Sectorului 2 și mai apoi în baza Legii nr.10/2001. În 1998 și 1999 s-au retrocedat 41.000 mp, iar în 2002 și 2006, 9.795 mp.

Terenul actualului Parc Verdi a făcut parte din zona de nord a Hipodromului Floreasca (proiectul arh. Paul Smărăndescu, 1922). Către anul 1930, cursele de trap s-au mutat la Băneasa, iar terenurile respective au fost incluse în planul de lotizare a cartierului Floreasca, sub forma a două parcelări distincte - Negroponte și SNIC (Societatea Națională pentru Îngrijirea Cailor de rasă). În tot acest timp, terenul actualului parc a rămas neconstruit, fiind utilizat ca spațiu verde. În baza Decretului nr. 54/1951 și a Decretului nr. 117/1955, toate terenurile care au aparținut SNIC au fost trecute în proprietatea statului și în folosința Sfatului Popular al Capitalei. Cererile de retrocedare anterioare anului 2001 au fost depuse în baza articolului 36, alin. (5) din Legea nr. 18/1991 republicată în 1998, care face referire la terenurile fără construcții, considerate în proprietatea statului prin Decretul nr. 712/1966.

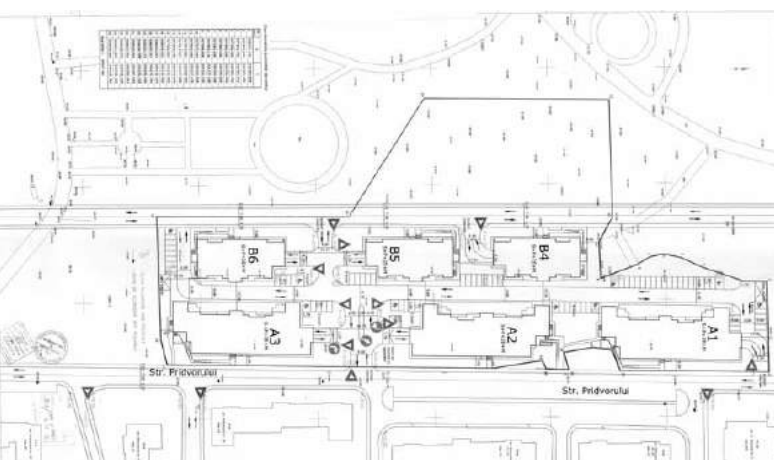
Pe planurile cadastrale din '90-'91, terenurile de la limita de vest a parcului, cu adresa în str. G. Verdi nr. 2, erau ocupate de arhive, birouri de proiectare și platforme aparținând S.C. Contas S.A. În continuare, la nr. 14-20 din str. Rahmaninov se găseau parcele ale ICRAL Herăstrău, cf. adresei PMB-DUAT din 14.11.1990, iar mai la nord, ateliere și depozite S.C. Contas S.A, cu adresa în str. Biserica Floreasca nr. 12. Pentru terenurile respective, acum cu adrese în str. Rahmaninov, au fost eliberate autorizații de construcție între anii 2001-2011. Între 2005-2014, Primăria Sectorului 2 a emis mai multe certificate de urbanism pentru str. Verdi nr. 2 bis, pentru operațiuni notariale, vânzări, împrejmui și informare în vederea construirii (clădiri P+4 - P+10).

La începutul anului 2015, parcul este folosit ca groapă de gunoi, toaletă publică și sursă de lemn de foc. Latura dinspre nord este folosită pe post de parcare, împiedicând circulația pietonilor pe trotuar. În zona cu acces din str. Rahmaninov s-au construit vile și clădiri de birouri și locuințe (unele încă nefinalizate).

1. Orașelul Copiilor
2. Plan ansamblu Pridvorului 28
3. Localizare Dâmbului 47 pe www.pmb.ro
4. PUZ Dâmbului 47

Oana Mihalache

Parcul Tineretului

În PUZ-ul Parcul Tineretului, aprobat în 2005 prin hotărâre a Consiliul General al Municipiului București, s-a propus, în corelare cu planșa de reglementări, ca din terenul domeniu public în suprafață totală de 168,3 ha (incl. terenurile aferente Sălii Polivalente, Palatului Copiilor și cele retrocedate) să fie rezervate 6,8 ha în scopul relocării terenurilor restituite aflate în interiorul parcului.

Potrivit PUZ-ului, pe latura de sud-est a parcului, în zona de retrocedare, se puteau construi clădiri cu regim maxim de înălțime P+2. Zona ar fi fost delimitată de restul parcului printr-o nouă arteră care ar fi închis inelul median de circulație (între Calea Văcărești și Bdul C. Brâncoveanu, ocolind zona de locuințe din Cartierul Mărtișor și Piața Sudului). În 2009, pe fâșia retrocedată au apărut primele construcții, unele cu până la 12 etaje, ridicate fără aprobarea Agenției de Mediu.

În 2008, CGMB a aprobat un schimb de terenuri prin care Marioara Micșunescu a primit o suprafață de 2 ha, în fâșia de relocare, în str. Pridvorului nr. 28 - echivalentă celor cumpărate, în 2004, lângă Sala Polivalentă. În ianuarie 2009, Consiliul Local al Sectorului 4 a aprobat un Plan Urbanistic de Detaliu care reglementa construirea unui cartier rezidențial pe strada Pridvorului nr. 28. Deși inițial primarul sectorului 4 s-a opus autorizării, PUD-ul fiind atacat în instanță de mai multe asociații de proprietari, Marioara Micșunescu a obținut o hotărâre judecătorească prin care a obligat primăria locală să emită autorizația de construire. Autorizația din 26.10.2012 pentru proiectul Tineretului Park View Residences a fost prelungită, în 2013, pentru încă un an. Începând din mai 2014, proprietarii terenului din str. Pridvorului nr. 28 au defrișat peste 250 de copaci, unii din specii valoroase, fără avizul Primăriei Capitalei. Amenziile aplicate de Garda de Mediu firmei Construcții Locuințe Noi CHI (cca.140.000 lei, în total) au fost contestate în instanță. În 2015, Judecătoria Sectorului 4 a anulat prima amendă, în valoare de 40.000 lei.

La sfârșitul anului 2010, PUZ-ul din 2005 a expirat și zona a redevenit spațiu verde neconstruibil. Cu toate acestea, PMB a aprobat, pe 13.10.2011, un PUZ pentru un teren de 4.614 mp aflat în zona str. Dâmbului nr. 47. Documentația a fost elaborată pe baza unor reglementări din 2005 (PUZ-ul expirat). Terenul a fost încadrat în Zona M2, zonă mixtă cu clădiri având înălțimi maxime de P+14 niveluri cu accente înalte, și parțial Zona L1a - zonă destinată locuințelor individuale și colective mici. S-au stabilit indicatorii: POTmax=70%, CUTmax=3,6 și Hmax=40,00 m.

În octombrie 2014, legea spațiilor verzi a fost modificată astfel încât terenurile retrocedate aflate în proprietate privată nu mai pot fi inventariate sau declarate spații verzi decât după expropriere. Pe site-ul PMB, terenul din str. Dâmbului este figurat în continuare ca spațiu verde. Din păcate, terenul din strada Pridvorului nr. 28, unde se intenționează construirea ansamblului rezidențial, a fost declarat de către Agenția Regională pentru Protecția Mediului București ca fiind un teren intravilan situat în subzona L1a, și a fost emis aviz de mediu în consecință. Astfel, ARPM a autorizat păstrarea unui spațiu verde pe 32% din teren.

Nicolas Triboi

Parcul Operei (Venus)

Natura este demnă de a fi observată

Odinioară, prin 1890, Dâmbovița șerpuia în mod aproape natural în București, cu meandre, zone de luncă cu nisip și terenuri agricole inundabile... Natura se exprima atunci prin două tipologii ambientale: pe de o parte, printr-o natură cultivată, grădinărită cu livezi, vii, zarzavat, pășuni și, pe de altă parte, printr-o natură „salbatică”, „primară”, loc de refugiu ideal pentru animale salbatice, legende. Dinamismul zonelor de luncă este pentru mine antipodul monotoniei plictisitoare a spațiilor verzi decorative. Mai târziu, râul Dâmbovița a fost modernizat, canalizat într-un șanț taluzat și înverzit. Biodiversitatea, dinamismul, misterul râului au fost distruse și luciul apei cu malurile zidite a devenit „bun de ascuns” în Piața Unirii, unde Dâmbovița dispare pur și simplu...

De mic copil, terenul meu de joacă preferat era în spatele grădinii, lângă râu, printre urzici, buruieni, prin pădurile de luncă invadate de ape, de nisip, de animale misterioase... Acolo ne pierdeam în visare, acolo ne pierdeam concret în evadare, în natura ce o trăiam prin transpirații, prin cabane, prin păsări, prin instincte. Natura era demnă de a fi observată.

La ora actuală, repunerea în valoare a cornișei și a râului Dâmbovița este un obiectiv urbanistic afirmat în București. Parcul Operei reinventat se încadrează în acest demers, propunând un raport nou cu natura, un raport istoric, estetic și conceptual. Din punct de vedere compozițional și tehnic, proiectul propune patru ambianțe principale: Memorialul Dâmboviței, grindurile lângă bulevarde, poiana și pădurea „grădinărită”. Amenajările propuse (amplasarea băncilor) se axează pe fostul traseu al râului. Amenajarea a recreat ambianțe legate de apă, formate din asociații vegetale specifice ecosistemelor aluviale.

Memorialul Dâmboviței

Memorialul propus este, de fapt, o grădină ascunsă, în care se pătrunde ca într-un templu... Omul devine mic în fața spectacolului majestuos al naturii sălbatice. Pasarela ne invită la o plimbare deasupra unei bălți cu vegetație bogată ce ne evocă zonele inundabile de altădată (ca un balcon cu vedere la stradă), amintindu-ne că aici, la început, a existat o Natură primară... Accesul la apă se face prin vegetație, ca în sălbăcie, fără alei. Noi am săpat câțiva metri și am pus ceva plante, rațele și alte mici animale au venit singure.

Grindurile grădinărite

Pe marginea parcului, mici alveole de tip grind au fost plantate în vederea extinderii ambianței vegetale ce amintește de ecosistemul Dâmboviței (vegetație specifică zonelor de râu, graminee, arbori...). Văzut din bulevard, totul se mișcă precum ierburile sălbatice din zăvoaie, impresia generală este că, undeva pe aici, se mișcă ceva... o apă?... o istorie?

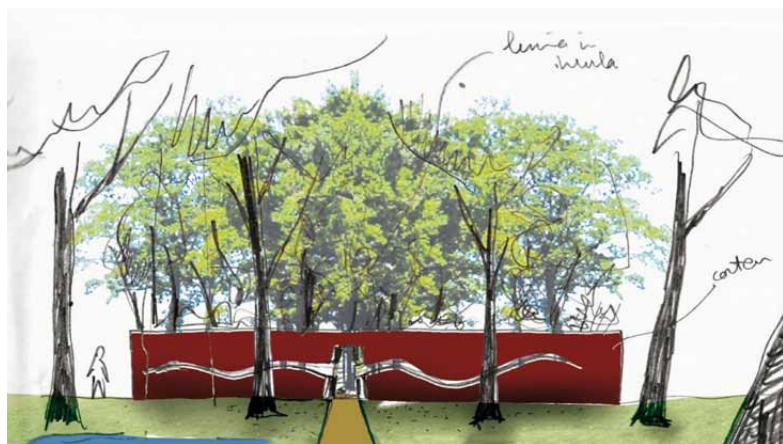

Aleile lineare sunt ușor înălțate față de zonele verzi (10 cm). Această distanță creează o formă de respect față de natură. Au fost realizate cu un beton dezactivat făcut cu ciment alb și pietre calcaroase, pentru a crea o luminositate optimă.

În București, betonul este foarte apreciat și, în același timp, foarte „necunoscut”; mereu aceleași pavele autoblocante hidoase sau aceleași suprafețe turnate, de un gri uniform și trist... Bucureștiul ar merita să se gândească la potențialul betonului, pentru că se pot realiza multe texturi, culori, forme și aceasta într-un context social favorabil ideii de beton. Am ales un mobilier realizat din 2 materiale simple: lemn și un beton alb, ca aleile, pentru o integrare maximală în parc.

În Parcul Operei am „re-pornit” procese naturale evocatoare, imaginii mentale emotive. Pasarela din memorial reprezintă un moment de observare a naturii, pasarela este un sentiment unde omul devine mic față de natură...

Inginer - peisagistul Nicolas Triboi activează în cadrul Atelierului Foaie Verde.

Păstorit Urban

Spațiul verde este o noțiune globalizantă care, în loc să stimuleze diversitatea, are frecvent un efect banalizant. Adeseori, reprezintă spațiul rămas între construcții sau elementele de infrastructură. De multe ori este urban, deși el există și în afara orașului: spațiul productiv, natura sălbatică etc.

Provocarea actuală în domeniu este concilierea opoziției urban-rural, natură-oraș... și, prin urmare, a cunoștințelor în urbanism, ecologie, agronomie, peisagistică. Numeroase concepte s-au născut datorită acestor preocupări: reziliența, urbanismul ecologic, peisajul comestibil, agricultura urbană, urbanismul agricol, trama verde-bleu, parcul agricol, etc. Acestea încearcă integrarea tuturor nuanțelor spațiilor urbane în politica și, prin consecință, în documentația de urbanism. Nu se mai poate marginaliza astăzi practica agricolă în oraș și periferia lui și beneficiile economice, de mediu și sociale, pe care o bună gestionare le poate genera. Viața noastră implică deplasarea pe un teritoriu vast, ea necesită activități la o scară mai largă decât în trecut. Culoarele ecologice pot reprezenta, pe lângă rezervoare de biodiversitate, platforma unor activități de loisir, culturale, gastronomice...

O altă evidență trebuie acceptată: peisajul este comestibil, iar relația strânsă între spațiile de producție și orașe este evidentă și există din motive de eficiență: produse proaspete, reducerea cheltuielilor de transport, refrigerare, stocare, comercializare. Periferia a fost fărâmițată prin extinderea urbanului fără considerarea coerenței articulării spațiilor agricole și nu numai. Acest fenomen a generat extinderea spațiilor „libere” și deci a pârlăoagelor propice colonizării prin pășunat. Păstoritul (peri-)urban a devenit o activitate semnificativă (în București și Ilfov peste 40.000 de capete de ovine și caprine recensate în 2014) care a reconstituit și întreținut în mod spontan coridoarele ecologice naturale din motive evidente (care țin de un mediu greu accesibil: relief accidentat, păduri). Odată cu facilitarea accesului la subvențiile europene pentru terenurile arabile, dar și cu extinderea mai lentă însă de actualitate a construcțiilor, zona de pășunat se restrânge și se fragmentează din nou.

Oare nu a venit momentul includerii acestui fenomen în politica urbană prin considerarea acestor coridoare și a modului lor de întreținere în documentele de urbanism ca elemente ale unei trame verde-bleu? Parcurile urbane ar putea fi conectate la viitoarele parcuri agricole pentru soluționarea unor probleme de actualitate: întreținerea peisajelor, securitatea alimentară, conservarea biodiversității... Așa că parcurile agricole vor reprezenta cu siguranță teme de proiectare pentru profesioniștii de mâine!

Urb. Roxana Maria Triboi este doctorand UAUM București pe tema „Agricultura urbană și periurbană”.

Plantele perene, sprijinul ecologiei urbane și al bugetelor locale

Utilizarea plantelor perene în spațiul public a fost explorată extensiv în ultimii ani, în căutarea unor soluții de amenajare eficiente pe termen lung. Peisagiștii și specialiștii din profesiiile corelate au căutat direcții noi în amenajarea spațiilor publice urbane. Sub influența lucrărilor unor peisagiști ca Mien Ruys, Piet Oudolf, Noel Kingsbury, Wolfgang Oehme și James van Sweden, s-a studiat oportunitatea utilizării plantelor și ierburilor perene în orașe, în context creativ.

Diverse cercetări au explorat posibilitățile de amenajare: mix exclusiv de plante perene, plantații anuale cu accente perene, amenajări cu număr limitat de specii și elemente-accent, prerii etc. Tendința generală este de a integra în design metode de reducere a costurilor de mentenanță și de simplificare a operațiunilor.

În Olanda, speciile native au fost utilizate oficial în 1925, la amenajarea Parcului Thijssse din Bloemendaal de către Jacobus Pieter Thijssse și Eli Heimans, profesori și botaniști din Amsterdam. Grație pionieratului lor, s-a deschis calea amenajării naturale a spațiilor publice. Mai recent, peisagistul olandez Piet Oudolf a popularizat speciile perene prin înființarea de pepiniere și realizarea unor proiecte cu impact puternic: Lurie Garden - Chicago, reabilitarea High Line - New York, Potters Fields Park - Londra, Maximilianpark - Hamm, Leuvehoofd - Rotterdam etc.

O atracție specială a acestei abordări o constituie contrastul dintre arhitectură și vegetația bogată, cu aspect natural. Interacțiunea mediu construit/mediu natural favorizează peisaje noi și atrage privitorul. Designul este simplu și cu structurare primară, dar asigură continuitatea înfloririi (la orice moment, 2-3 specii sunt în floare) și un aspect sezonier mereu diferit. Plantații relativ extinse pot fi întreținute în mod natural. Alternanța perioadelor vegetative produce imagini cu accente puternice și efecte spectaculoase, variabile în timp. Numărul limitat de specii implică o selecție dură. Plantele candidate trebuie să fie robuste, să aibă perioade lungi de înflorire, frunziș și texturi atrăgătoare. Selectarea adecvată a plantelor adaptate climei și solului și evaluarea realistă a costurilor de întreținere pot genera alternative la peluzele și aranjamentele anuale costisitoare.

Elementele ecosistemelor urbane cum ar fi poluarea, fenomenele climatice, densitatea populației și a structurilor și activitățile urbane, în general, influențează negativ dezvoltarea și durata de viață a plantelor. Speciile locale, mai robuste, pot constitui un instrument eficient în recuperarea zonelor afectate (sau post-industriale). La noi în țară, acest potențial este, în general, ignorat. În studiul doctoral asupra performanțelor pe termen lung ale plantelor erbacee perene, peisagistul Noel Kingsbury (Dep. Peisagistică al Universității din Sheffield) a realizat, în 2010, în parteneriat cu Royal Horticultural Society, Hardy Plant Society și Professional Gardeners Guild, un sondaj care a evaluat principalele caracteristici ale plantelor perene utilizabile în plantarea spațiilor publice. S-a evaluat potențialul peisagistic al fiecărei specii, în funcție de longevitate, propagare vegetativă, competitivitate, viteza stabilirii la locul definitiv, propagare prin diseminare. S-a observat că plantațiile perene durabile sunt rezultatul unui proces complex de proiectare, care trebuie să țină seama de interacțiunile dintre specii și dintre plante și mediu. Este ușor de înțeles, deci, reticenta personalului administrativ necalificat, responsabil cu îngrijirea spațiilor verzi, față de tipul acesta de proiectare peisagistică mai complexă. Deși întreținerea plantațiilor perene este mai ieftină pe termen lung, lipsa personalului calificat drenează bugetele locale în direcția costurilor de producere și înlocuire a florilor anuale (omniprezentele panseluțe, petunii, tagetes).

În 2014, Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București (ALPAB) a anunțat că intenționează să cheltuiască cca. 78 mil. lei din bugetul local pentru achiziționarea de arbori, arbuști, flori, semințe și materiale necesare producției de flori, „în vederea refacerii fondului vegetal” și pentru lucrări la sistemele de irigații (comparativ, atât a costat stadionul de 15.500 de locuri construit în 2011 în Ploiești). ALPAB menționează că întreaga cantitate de flori plantate în cele 9 parcuri și pe aliniamentele pe care le are în administrare este produsă exclusiv în serele proprii. Pe site-ul ALPAB, la capitolul „Specii de plante” nu sunt menționate specii perene. Sunt enumerate 11 specii anuale, cu durata de decor (înflorire) de 4-5 luni, 3 specii bienale cu durată de decor 2 luni și 5 specii de bulboase (puțin folosite în realitate) cu durata de decor 2-3 săptămâni.

La sfârșitul anului 2014, Primăria București a încheiat, prin ALPAB, trei acorduri-cadru în valoare de circa 120 milioane lei pentru întreținerea spațiilor verzi pe care le are în administrare. Contractele au fost încheiate pe o perioadă de 4 ani cu firmele Garden Center Grup, Romprest Service și Cris Garden.

Oana Mihalache

Ailanthus Altissima - arborele ruinelor

Genul Ailanthus este originar din Asia tropicală, Australia și China. În Indonezia, termenul „ailanto” înseamnă „arborele care atinge cerul”/„arborele paradisului”. Denumirea populară de „sumac chinezesc” sau „oțetar fals” a apărut din cauza confuziei taxonomice cu genul Rhus.

Specia altissima, al cărei nume se referă tot la înălțimea atinsă de arbore (25-27 m), provine din zona temperată a Chinei și a fost introdusă în Europa la mijlocul sec. al XVII-lea. La mijlocul sec. al XIX-lea, s-a încercat utilizarea în sericicultură, în scopul aclimatizării unei noi specii de fluture de mătase. Experimentul a eșuat, dar arborele, grație diseminării viguroase și a propagării vegetative prin draconi produși de sistemul extensiv de rădăcini superficiale, a devenit invaziv.

Copacul crește rapid, peste 2 m în primul an, dar durata vieții este redusă (în medie 50 de ani). Frunzele, scoarța și lemnul tânăr emană un miros înțepător, fetid, descurajând consumul de către de dăunători. Înfrunzirea și înflorirea se produc târziu, de la jumătatea lunii mai, iar polenizarea este realizată de insecte, fiind un bun melifer. Fructul este o samară elicoidală (sămânță cu aripioară) și este ușor transportat de vânt. Ailanthusul este rezistent la poluare, boli, ger și dăunători, devenind un concurent redutabil pentru speciile autohtone. Supraviețuiește și în soluri foarte sărace și invadează terenuri pe care alte plante se stabilesc mai greu. Specie heliofilă, nu suportă umbra, și preferă temperaturi și umiditate ridicate. Proliferează la altitudine joasă-medie, pe terenuri necultivate, în păduri degradate, pe marginea apelor, drumurilor și căilor ferate sau ca vegetație ruderală în localități sau zone miniere abandonate. Impactul acestei specii este negativ atât asupra peisajului și ecosistemelor endemice (prezintă alelopatie), cât și asupra construcțiilor și infrastructurii (deteriorează instalații subterane, ziduri, fundații, pavaje, situri arheologice). În multe state din Europa și America de Nord a fost inclus pe „lista neagră” a speciilor invazive autohtone. Controlul prin ierbicidare este inefficient, iar eliminarea cu mijloace manuale sau mecanice este laborioasă și costisitoare. Arborele este lipsit de interes forestier, lemnul fiind slab calitativ și cu putere calorică scăzută. Poate fi folosit la producerea ambalajelor sau a hârtiei.

Introdus în București ca arbore decorativ, ailanthusul câștigă teren în fața speciilor autohtone, mai ales în ultimii ani. O cauză posibilă ar fi înmulțirea imobilelor abandonate, adevărate pepiniere pentru acest arbore oportunist, deosebit de rezistent la climatul urban.

Consiliile locale ar putea decide impozitarea patrimoniului cultural

La sfârșitul lunii iunie, Parlamentul a adoptat proiectul de lege privind noul Cod Fiscal. Acesta aduce o serie de noutăți privind sistemul de taxe și impozite în domeniile cadrului construit și al exercitării profesiilor libere. Legislativul urmează să reexamineze Codul la solicitarea formulată în 17 iulie a.c. de Președintele României.

Ordinul Arhitecților din România a transmis Ministerului Finanțelor Publice, Comisiei pentru buget, finanțe și bănci a Camerei Deputaților - organismul care a realizat raportul final de adoptare a proiectului Codului Fiscal - și tuturor grupurilor parlamentare ale Camerei o poziție privind modificările.

Cea mai importantă măsură în vigoare de încurajare fiscală a conservării monumentelor este scutirea impozitului pe clădiri pentru spațiile din monumentele istorice folosite în scop necomercial (Codul Fiscal, art. 250, alin. 1, pc. 2 și Legea 422/2001, art. 41, alin. 1). Proiectul adoptat de Parlament prevede faptul că scutirea devine opțională. Dacă modificarea rămâne valabilă după reexaminare, fiecare consiliu local va decide dacă acordă scutirea și în ce condiții. Anularea scutirii poate dezechilibra și mai mult balanța între obligațiile impuse de stat, în interes public, proprietarilor de monumente istorice și beneficiile acordate, fapt ce poate conduce la înmulțirea situațiilor în care proprietarii încearcă, prin abandon, degradare fizică și alte măsuri similare, să distrugă monumentele istorice și astfel să scape de sarcinile impuse. Pe de altă parte, în proiectul noului Cod Fiscal, restricția privind tipul de funcțiune a spațiului din monument care beneficiază de scutire dispăre.

Parlamentul a adoptat propunerea OAR de a extinde tipurile de măsuri fiscale posibile din domeniul protecției patrimoniului construit la: scutirea de impozit pentru clădiri protejate din punct de vedere cultural, altele decât monumentele istorice (e.g. identificate a avea valoare locală în PUG-uri sau PUZ-uri de zone protejate), scutirea de impozit pe teren pentru monumente și clădiri valoroase din interiorul zonelor protejate (în anumite condiții). La inițiativa arhitecților, au fost introduse prevederi menite să încurajeze reabilitarea antiseismică, conservarea siturilor arheologice și regenerarea urbană.

Dezbatere privind descentralizarea domeniilor culturii și mediului

La sfârșitul lunii iunie s-a desfășurat o dezbatere publică organizată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice privind Strategia Generală de Descentralizare 2015-2016.

În domeniul culturii, MDRAP intenționează să transfere la nivelul Consiliilor Județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, de la Direcțiile de Cultură, competențele privind: „avizarea concesiunii, dării în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică sau închirierii clădirilor monument istoric proprietate publică a

unității administrativ-teritoriale; avizarea intervențiilor asupra monumentelor istorice de clasă B; avizarea clasării și declasării monumentelor istorice de clasă B; avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului pentru instituirea, delimitarea și reglementarea construirii zonelor de protecție a monumentelor istorice de clasă B sau a zonelor construite protejate cu monumente istorice de clasă B.” Consiliile vor avea atribuții noi și în domeniul protecției mediului, vor fi transferate „competențele exercitate de Agențiile județene pentru protecția mediului și a municipiului București, aflate în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului”

Cea mai mare îngrijorare a reprezentanților societății civile vizavi de transferul competențelor de avizare la nivel local a fost că aceea a producerii de conflicte de interese. Aceștia subliniază faptul că principalul motiv pentru care există probleme în domeniul protecției patrimoniului construit este slaba finanțare și numărul redus de specialiști din instituții și au solicitat un audit al modului în care administrația locală și-a îndeplinit atribuțiile stabilite de legislația în vigoare.

MDRAP a arătat că nu a purtat încă discuții cu Ministerul Culturii pe marginea proiectului strategiei și că acesta din urmă va realiza o strategie sectorială a descentralizării în cultură. Implementarea descentralizării la nivelul țării se va face doar după analize de impact și proiecte pilot.

Un proiect de lege privind descentralizarea care conținea măsuri similare în domeniile culturii și mediului a fost respins de Curtea Constituțională la începutul lui 2014. Majoritatea motivelor invocate atunci au fost procedurale.

Bucureștiul nu are fonduri pentru monumentele istorice aflate în proprietate privată

Bugetul Bucureștiului pe 2015 a fost votat în 6 aprilie a.c. În dezbaterile publice solicitate municipalității de societatea civilă, un subiect sordidat s-a referit la finanțarea de către administrația publică locală a protecției monumentelor istorice aflate în proprietate privată.

Sorin Oprescu a fost întrebat de ce posibilitățile de acțiune ale PMB acordate de Legea Monumentelor nu se regăsesc în proiectul de buget: sume pentru exercitarea dreptului de preemțiune la vânzarea monumentelor istorice, sume pentru paza monumentelor istorice abandonate, sume pentru aplicarea însemnelor specifice monumentelor istorice, sume pentru acoperirea parțială sau totală a costurilor studiilor, documentațiilor tehnice și lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice aflate în proprietate privată.

Primarul Bucureștiului a arătat că nu există fonduri în acest sens: „posibilitatea o fi prevăzută. Foarte frumos ai spus. Acum trebuie să existe și posibilitatea financiară”. Acesta a mai arătat că, în urmă cu cinci ani, a introdus un proiect de hotărâre în Consiliu privind exercitarea dreptului de preemțiune pentru un monument istoric, însă acesta a fost respins. Edilul șef a arătat că, în domeniul patrimoniului cultural, sînt bugetate intervenții pe unele lucrări de for public și realizarea altora noi.

De asemenea, PMB derulează câteva proiecte de restaurare a unor obiective culturale cu fonduri nerambursabile europene.

În unele județe din țară, prin Hotărâri de Consiliu, se acordă finanțări în condiții avantajoase proiectelor de restaurare private. În Harghita se organizează chiar un concurs de astfel de proiecte.

Primele prezentări publice ale PMUD București - Ilfov

În cadrul UrbanFest 2015 au avut loc două prezentări ale formei actuale, aflate în lucru, a Planului Integrat de Mobilitate Urbană Durabilă București - Ilfov. Sînt primele concluzii după analiza situației existente.

Calcululele arată că, în 15 ani, dacă situația actuală se perpetuează, va deveni din ce în ce mai greu de circulat pe străzile Capitalei. „Sincer vorbind, dacă Bucureștiul vrea să supraviețuiască are nevoie de un bun PMUD” a declarat Moshe Hirsh (Rom Transportation Engineering), coordonatorul proiectului. Dar documentul singur nu va fi suficient: „ceea ce ne lipsește, nu doar în România, dar în special aici, sunt persoanele-cheie care să aplice politici, care să ia o hotărâre”, a adăugat specialistul.

București este campionul european al ambuteiajelor, poluării aerului și se află printre orașele importante cu cea mai mare scădere a populației. În medie, 84% din timpul unui drum este pierdut din cauza aglomerației. Autorii PMUD-ului au arătat, printr-o comparație cu Copenhaga, oraș cu un număr de locuitori similar, că Bucureștiului îi lipsește o politică de încurajare a mersului pe jos, a deplasărilor cu bicicleta și a transportului public.

„Putem compara ponderea modurilor de transport din București și Copenhaga. Diferența evidentă se referă la biciclete. Ceea ce vreau să spun este că, dacă luăm aceste două grafice și vedem cum Bucureștiul pune accentul pe mașini, în timp ce Copenhaga, pe transportul nemotorizat, ceea ce vă pot spune din această comparație este că politica de planificare funcționează. Graficele sînt exact rezultatul politicii. În București, există o politică de a da prioritate mașinilor. Funcționează! Cu siguranță! Vă voi arăta. În Copenhaga, politica este de a acorda prioritate transportului nemotorizat și funcționează. De ce? Să ne uităm la niște indicatori.” Aceștia sînt: existența unui plan de transport integrat cu unul de folosire a terenului (manifestat, spre exemplu, prin existența nodurilor intermodale), corelarea dintre cadrul urban și un mod de viață axat pe evenimente dedicate pietonilor, existența restricțiilor pentru mașini, a unei politici privind parcurile, a facilităților pentru bicicliști și a unui transport public eficient.

Legat de problema parcurilor, Moshe Hirsh a arătat faptul că în Copenhaga „au avut o politică foarte clară: să reducă cel puțin 3% din parcurile de suprafață în fiecare an. Care e situația în București? Este vorba de o strategie, nu vă gândiți că ea nu există. Este o politică evidentă. Politica de a acorda parcare aproape gratuită tuturor, peste tot, nelimitat, cît de mult vreți. Parcare dublă, triplă? Nici o problemă! E o politică și funcționează. [...] Voi fi tranșant: nu cred că Uniunea

Europeană sau altcineva ar trebui să finanțeze Bucureștiul atît timp cît nu se adoptă un sistem de gestionare a parcurilor.”

Moshe Hirsh a subliniat faptul că Bucureștiul este norocos. Deoarece nu a investit nimic în sistemul de parcuri stradale, poate sări direct la cea mai nouă tehnologie ce permite informații în timp real privind locurile libere. Parcurile în zonele aglomerate ar trebui taxate în mod semnificativ, parcare de termen lung trebuie descurajată, dar rezidenții vor avea prioritate la parcare în jurul caselor pentru o mașină, este nevoie de control și blocarea/ ridicarea mașinilor parcate ilegal. Din parcuri, vor rezulta venituri semnificative care ar putea fi folosite pentru un transport public mai bun.

ICOMOS se adresează din nou statului român în problema protecției patrimoniului de la Roșia Montană

Adunare Generală ICOMOS de la Florența (noiembrie, 2014) a reafirmat interesul organizației de a colabora cu autoritățile române pentru a transforma cazul Roșia Montană într-un model de identificare și aplicare a unor politici și practici corespunzătoare în domeniul conservării siturilor istorice.

Rezoluția emisă „luînd act de lipsa oricărei reacții a autorităților române în raport cu apelurile repetate [...] din partea profesioniștilor și a societății civile internaționale și românești” se înscrie într-o lungă serie de poziții ale organizației referitoare la subiect, adoptate începînd din 2002.

Elementul de noutate al rezoluției de la Florența a fost decizia de a înființa un grup de lucru pentru Roșia Montană în cadrul ICOMOS cu sarcina de a propune un plan și o foaie de parcurs pentru elaborarea unui set de principii pentru dezvoltarea durabilă a zonei Roșia Montană, pornind de la reabilitarea și punerea în valoare a resurselor sale culturale și naturale. Grupul de lucru este deschis colaborării cu alte organizații, cum ar fi Europa Nostra și TICCIH (Comitetul Internațional pentru Conservarea Patrimoniului Industrial). Rezoluția, propusă de ICOMOS România, a fost susținută de comitetele Ungariei și Germaniei și de CIAV – Comitetul Internațional al Arhitecturii Vernaculare al ICOMOS.

ICOMOS este organismul științific consultativ al UNESCO pentru evaluarea obiectivelor culturale propuse pentru înscriere în Lista Patrimoniului Mondial. Situl Roșia Montană nu se află între propunerile României pentru Lista Patrimoniului Mondial, deși Ministerul Culturii, instituția abilitată să înceapă demersurile, a primit, încă din 2009 documentația necesară din partea asociației Arhitectură I Restaurare I Arheologie, iar Comisia Națională a Monumentelor Istorice s-a pronunțat pentru începerea procedurii în 2011.

Perspectivile de finanțare POR 2014-2020

Propunerea României pentru Programul Operațional Regional 2014-2020 a fost aprobată de către Uniunea Europeană în data de 23 iunie 2015. POR-ul este una dintre modalitățile prin care România poate atrage fonduri provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională, în perioada 2014-2020. Proiectele care obțin finanțare se pot derula până în anul 2023.

Cele douăsprezece axe prioritare ale POR 2014-2020 sînt:

1. Promovarea transferului tehnologic;
2. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor;
3. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon;
4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile;
5. Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională;
7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului;
8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale;
9. Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban;
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale;
11. Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară;
12. Asistență tehnică.

Alocarea estimată pentru noul POR este de 8,25 mld. €, cu 3,54 mld. € mai mult decît cea din POR 2007–2013. Sprijinul venit de la UE este de 6,7 mld. €, iar contribuția națională directă este de 1,5 mld. €.

Între noile tipuri de investiții finanțabile se numără: cele legate de eficiența energetică, inclusiv a clădirilor publice, proiectele din domeniul mobilității urbane, înregistrarea proprietăților din mediul rural în Sistemul Integrat de cadastru și Carte Funciară. POR 2014-2020 propune unele sisteme de intervenție specializate: Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității și Investițiile Teritoriale Integrate.

Am selectat pentru dumneavoastră încadrările în noul POR a cîtorva tipuri de proiecte.

În domeniul mobilității se poate obține finanțare prin axele 3.2, 4.1 sau 6.1. În funcție de axă, sumele ce pot fi obținute se situează între 500 mii € și 50 mil. €/proiect. România și-a stabilit ca ținte de atins pentru 2023: o lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai și metrou de 50 km, 2.125 km de drumuri noi sau reabilite conectate la rețelele transeuropene de transport (TEN-T), creșterea de la 1,9 mld. deplasări cu transportul public urban / an la 2,14 mld. deplasări / an. Nu există indicatori referitori la rețelele pentru bicicliști. Proiectele pot fi depuse de autoritățile publice locale.

Proiectele din domeniul turistic pot fi depuse prin axele 5.1 (pentru acțiuni de promovare, dacă este vorba de un obiectiv de patrimoniu cultural) și 7.1 (investiții în infrastructură și promovare). În funcție de axă, proiectele pot fi depuse de

administrația publică, organizațiile religioase și ONG-uri. Sumele disponibile sînt de 500 mii € și 50 mil. €/proiect.

Pentru crearea unui parc, axele la care ați putea să vă gândiți sînt 4.2 (dacă vă aflați într-o reședință de județ), 5.2 (dacă sînteți într-un oraș mic sau mediu) ori 9.1 (dacă vă aflați într-o comunitate defavorizată din mediul urban). Prin proiecte cu o valoare maximă de 5 mil. €, România își propune ca, pînă în 2023, să atingă media de 26 mp spațiu verde/ locuitor. În comunitățile urbane defavorizate, 36.000 mp de „spații deschise” ar trebui să se creeze sau reamenajeze. În cazul primelor două axe, pentru a primi finanțarea, trebuie să fiți o instituție publică, iar pentru 9.1, Grup de Acțiune Local.

Administrația publică, organizațiile religioase și ONG-urile pot solicita finanțare pentru restaurarea unui obiectiv de patrimoniu imobil sau mobil, realizarea dotărilor necesare punerii în valoare a acestuia, indiferent dacă el se află în mediul rural sau urban, prin axa 5.1 „Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural”. Potrivit indicatorilor de performanță ai POR, România își propune să restaureze astfel 45 de monumente, din care 4 în Regiunea București – Ilfov. Valoarea maximă a investiției este de 5 mil. €, cu excepția obiectivelor înscrise pe lista UNESCO, unde maximul solicitat poate fi de 10 mil. €. Suma minimă acordată prin POR este de 1 mil. €. Proprietarii privați nu sînt eligibili.

Cele 45 de proiecte la care aspiră România sînt cu mult mai puține decît solicitările pe axa relativ similară din POR 2017-2013. Atunci au fost depuse 179 solicitări, 108 au fost constatate conforme pentru a putea primi o finanțare, iar pentru 96 dintre acestea, s-au alocat fonduri. Din banii europeni, s-au folosit, în medie, 2,98 mil. €/proiect. POR a fost principala sursă de finanțare a restaurării monumentelor istorice din România în perioada 2007-2013.

De menționat că, în propunerea României de POR de la începutul anului 2015, patrimoniul cultural primea o finanțare distinctă, iar numărul intenționat de obiective cărora li se dorea creșterea gradului de conservare era de 50. În varianta finală, banii disponibili în cadrul axei 5.1 sînt „la comun” cu cei ai unor proiecte ce nu vizează în mod neapărat patrimoniul construit, finanțate prin axa 5.2 „Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului.”

Varianta finală a Ghidului solicitantului urmează să fie publicată. Potrivit formei acestuia disponibile în forma supusă consultării online, între documentele necesare proiectelor de conservare-restaurare se numără: actele privind proprietatea/concesiunea/administrarea, documentația tehnică - economică și/sau planul de afaceri, certificatul de urbanism și avizele solicitate prin acesta, decizia etapei de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului și devizul general pentru proiectele de lucrări.

Informațiile necesare obținerii de finanțări prin POR 2014-2020 pot fi obținute de pe portalul www.inforegio.ro.

ICOMOS România propune opiniei publice un set de principii și măsuri pentru conservarea patrimoniului

Cu ocazia „Zilei Culturii Naționale”, Comitetul Național Român ICOMOS a lansat public un comunicat ce conține un set de principii și măsuri care ar putea sta la baza regîndirii sistemului legal și administrativ prin care patrimoniul cultural din țara noastră este protejat.

Principiile sînt lansate în relație cu proiectul Codului Patrimoniului. ICOMOS România pledează pentru recunoașterea importanței naționale a proiectului de către clasa politică și societate. „Din păcate, nici în cursul anului 2014, lucrul asupra proiectului de Cod al Patrimoniului nu s-a putut concretiza încă, avînd în vedere desele schimbări de viziuni politico-administrative din ultimii ani care au afectat inclusiv Ministerul Culturii și Secretariatul de Stat pentru Patrimoniu din acest minister ce coordonau elaborarea acestui proiect legislativ. Practic, putem constata că în ultimii mai bine de șapte ani, toți miniștrii culturii au declarat intenția de a elabora și finaliza acest Cod fără ca acest lucru să se poată întîmpla în desele și scurtele lor mandate politice. Codul Patrimoniului poate fi realizat numai dacă se va putea trece peste aceste diferențe de viziuni și dacă va fi recunoscut ca un proiect de importanță națională, ce necesită obținerea unui consens politic și social foarte larg, obiectiv pe care CNR ICOMOS îl susține fără rezerve. Codul Patrimoniului poate fi realizat numai dacă se va putea trece peste aceste diferențe de viziuni și dacă va fi recunoscut ca un proiect de importanță națională, ce necesită obținerea unui consens politic și social foarte larg, obiectiv pe care CNR ICOMOS îl susține fără rezerve”, se arată în comunicatul organizației.

Vă prezentăm o parte din măsurile propuse:

- definirea domeniilor și a limitelor descentralizării în domeniul patrimoniului cultural național;
- crearea condițiilor ca autoritățile publice locale să aibă capacitatea legală și posibilitatea financiară de a contribui la protejarea bunurilor culturale din teritoriul administrat;
- întărirea capacității administrative în domeniul patrimoniului cultural prin refacerea rezonabilă a efectivelor corpurilor tehnico-administrative;
- fundamentarea recomandărilor comisiilor de specialitate în domeniul culturii pe principiile cartelor internaționale din domeniul prezervării patrimoniului;
- promovarea învățămîntului pentru meseriile implicate în prezervarea patrimoniului;
- exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor patrimoniului cultural național puse în pericol;
- sancțiuni care să implice recuperarea valorilor culturale distruse;
- extinderea compensărilor din domeniul taxelor sau impozitelor asupra tuturor categoriilor de patrimoniu cultural național pentru a stimula interesul de a declara și de a deține obiecte culturale protejate;
- crearea unor mecanisme mai flexibile necesare asigurării de fonduri pentru subvenționarea dobînzilor la creditele necesare lucrărilor de conservare/restaurare;

- sprijinirea proprietarilor privați ce întreprind pe cheltuiala proprie lucrări de conservare și restaurare (deduceri fiscale sau alte compensații);
- scutiri de impozite ale cîștigurilor obținute de proprietarii privați ce pun la dispoziția publicului pentru vizitare bunurile de patrimoniu cultural;
- subvenționarea unor costuri legate de obligațiile contemporane care vizează „reabilitarea termică”, dar cu condiția respectării principiului protejării autenticității construcțiilor sau a zonelor protejate.

Intervenția publică a ICOMOS România a avut loc din dorința de a impulsiona realizarea și dezbateră Codului Patrimoniului, proiect promis de Ministerul Culturii de mai mulți ani.

Declarația pentru articolul 35

La începutul lunii februarie, pornind de la constatarea existenței mai multor proiecte sau intervenții ale administrațiilor locale în diverse orașe ale țării (Arad, București, Iași, Tîrgu Mureș, Cluj, Timișoara) ce au ca rezultat final distrugerea spațiilor verzi, mai multe organizații non-guvernamentale au lansat „Declarația pentru articolul 35. Distrugerea parcurilor — temă locală, problemă națională”.

Manifestul se referă la realizarea de parcuri în locul spațiilor verzi, la „toaletări” agresive, la reamenajări soldate cu pierderi ale unui cadru natural valoros și la diminuarea spațiilor verzi prin construire. Organizațiile civice semnate mai atrag atenția asupra excluderii unor profesioniști din procesul de elaborare a proiectelor de amenajare a spațiului public (sociologi, peisagiști, dendrologi, ecologi, antropologi, ingineri de trafic, etc.), excludere care pornește chiar de la cerințele exprimate în caietele de sarcini ale licitațiilor organizate de administrația publică pentru amenajările din mediul urban. „În ciuda caracterului aparent local al acestor decizii, nu putem să nu observăm că fenomenul are întindere națională și denotă o viziune contrară noilor tendințe în urbanism. Orașul este un spațiu al oamenilor și orice decizie urbanistică trebuie, în primul rînd, raportată la nevoile comunității. Aerul curat, spațiile verzi și dezvoltarea durabilă sunt premisele unui oraș sănătos”, se arată în document.

Declarația este adresată instituțiilor centrale ale statului, organismelor europene, presei și organizațiilor internaționale de protecție a mediului. Guvernului i se solicită ca, prin prefecți, să atace în contencios administrativ actele administrative care fac posibilă desființarea spațiilor verzi, iar Parlamentului, asigurarea de condiții împotriva schimbării destinației spațiilor verzi prin înăsprirea prevederilor Legii 24/2007 și abrogarea art. II al Legii nr. 135/2014 (care permite construirea spațiilor verzi retrocedate). Președintele este chemat să medieze între societate și instituțiile statului. Ca ultimă instanță de apărare a spațiilor verzi se face trimitere la art. 35 din Constituția României care garantează tuturor cetățenilor dreptul la un mediu sănătos.

Segmentul râului Colentina din nordul Bucureștiului, în vizorul specialiștilor internaționali

În perioada 21-25 aprilie 2015 s-a desfășurat la București a cea de-a patra ediție a LE:NOTRE Landscape Forum. Evenimentul internațional, desfășurat sub tema „(Re) Descoperirea colierului de smarald: Salba de lacuri a râului Colentina”, a reunit 120 de practicieni, profesori, studenți și cercetători din 21 de țări din domenii variate ale peisajului și reprezentanți ai administrațiilor publice sau ai sectorului non-guvernamental.

Peisajul râului a fost explorat în cadrul Forumului prin patru workshop-uri:

1. Creștere urbană și expansiune peri-urbană: periferia urbană;
2. Turism durabil și activități de agrement: viziuni asupra regenerării peisajului prin prisma dezvoltării turismului;
3. Patrimoniu și identitate locală: permanență, patrimoniu, specificitate și dinamici ale identității peisajului;
4. Periferii rurale și peisaje productive: peisaje rurale multifuncționale și dimensiunea economică.

Acestea au inclus vizite pe teren, dezbateri profesionale și mese rotunde.

De asemenea 21 de echipe formate din studenți provenind din 8 țări au participat la o competiție studențească internațională pe tema congresului și au imaginat un viitor alternativ pentru nordul Bucureștiului.

La final, participanții au contribuit la crearea declarației „Un viitor alternativ pentru salba de lacuri a râului Colentina”.

Documentul, realizează o scurtă diagnoza situației actuale: „Colentina constituie o resursă teritorială și strategică pentru capitală și regiunile sale limitrofe, ducând la crearea valorii sociale, ecologice și economice pentru prezent, dar în special pentru generațiile viitoare. Valoarea lacurilor este puternic amenințată de modificările recente în utilizarea terenurilor care au determinat creșterea ritmului de realizare a privatizărilor și de construire și reducerea capacității de răspuns a ecosistemului. Rezultatul se traduce prin fragmentare, degradare, segregare și poluare de-a lungul râului Colentina. Este vorba despre un proces sensibil la factorul timp, deoarece transformările se desfășoară într-un ritm continuu și multe zone din apropierea lacurilor nu beneficiază de o infrastructură adecvată de canalizare. Prin urmare, integritatea ecologică a lacurilor se află sub o amenințare iminentă.”

Răspunsul la această situație este construit în jurul următoarelor principii-cheie:

1. Un viitor prosper și sănătos pentru Colentina necesită un efort conjugat care transcende limite administrative, disciplinare și sociale pentru construirea unei viziuni pe termen lung, comună tuturor părților, inclusiv publicului.
2. Este necesar ca principiile directe ale dezvoltării teritoriale durabile să reglementeze procesul de planificare

spațială. Nevoile și interesele concurențiale ale domeniului imobiliar, mediului, transportului, agriculturii și spațiului public trebuie să facă obiectul unor negocieri.

3. Autoritățile publice, actorii privați și organizațiile societății civile trebuie să utilizeze instrumentele financiare europene, naționale și locale într-un mod inovator în vederea implementării unui viitor durabil pentru lacurile Colentinei.
4. Practicienii și cadrele didactice din domenii pluridisciplinare – planificare spațială, ecologie, științe sociale și economice, inginerie și proiectare – trebuie să-și unească forțele cu societatea civilă în vederea creării unui proces incluziv și extins menit să sensibilizeze și să sporească nivelul de cunoaștere în ceea ce privește importanța și semnificația salbei de lacuri a râului Colentina.
5. Lacurile trebuie să fie privite ca un element coerent și indivizibil iar întreaga zonă trebuie să aparțină în continuare domeniului public.
6. Abordarea trebuie să se axeze pe problemele patrimoniului construit și pe menținerea unor cartiere sigure și sănătoase.
7. Lacurile trebuie să fie considerate un proiect fanion și un element definitoriu decisiv pentru o autentică rețea de infrastructură albastră-verde a Bucureștiului.
8. Restaurarea ecologică integrală a mediului acvatic și a peisajului este esențială pentru păstrarea valorii zonale.

Fiecare principiu este detaliat succint la nivelurile politicilor necesare și modului de aplicare.

LE:NOTRE Landscape Forum Bucharest 2015 a fost organizat de Institutul LE:NOTRE în parteneriat cu Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București, Asociația Peisagiștilor din România și Asociația Profesională a Urbaniștilor din România.

Necesitatea dezbaterii publice despre marile proiecte ale orașului

Comunicat de presă
8 Iulie 2015

Timișoara a fost întotdeauna un oraș dinamic, în continuă dezvoltare și transformare. Dovada acestui fapt e numărul mare de proiecte propuse de administrația locală și care au potențialul de a schimba înfățișarea orașului pe termen lung și ireversibil:

- Open Ville, planul de extindere a Iulius Mall;
- demolarea fostului Liceu de Arte și a clădirii Inspectoratului Școlar Județean;
- finalizarea primei faze de reabilitare a cartierului Cetate și planuirea celei de-a doua etape de reabilitare a centrului istoric;
- lărgirea la 4 benzi a pasajului pe sub calea ferată Jiul și a străzii Jiul;
- lărgirea străzii Popa Șapcă și a Bulevardului Antenei;
- construirea unui nou pod peste Bega în zona Jiul;
- închiderea inelului unu de circulație auto în jurul Centrului Istoric, prin construirea unui nou subpasaj prin Piața Victoriei cu valorificarea subpasajului pietonal actual și realizarea unei parcuri subterane de 700 de locuri de o parte și de alta a Str. I.C. Brătianu

În linii mari aceste proiecte se includ în trei direcții concomitente pe care administrația orașului le urmează: (1) Planul Urbanistic General (PUG), care reprezintă reglementarea dezvoltării pentru perioada următoare, (2) administrarea patrimoniului prin refacerea centrului și a zonelor istorice (3) aprobarea de mari proiecte. Cele trei direcții trebuie să se armonizeze perfect și să nu se contrazică, astfel încât rezultatele să nu aibă un impact negativ și mai ales ireversibil asupra comunității, calității vieții și a identității orașului nostru.

Vlad Gaivoronschi, Președinte O.A.R. Timiș, declară: „Tendința recent manifestată de ștergere a urmelor tipic central-europene din peisajul urbanistic timișorean completată de acceptarea unanimă, fără dezbateri, a unor proiecte urbanistice nespecific europene, nu este de loc în favoarea calității vieții și a identității orașului nostru. O abordare în forță a acestor proiecte, fără dezbateri publice, riscă să ducă la ratarea obiectivelor pe termen lung prin neasumarea istoriei și specificului orașului, precum și nevalorificarea potențialului cultural și economic al orașului.”

Pe această cale, Ordinul Arhitecților din România, filiala Timiș, în calitate sa de institutie de interes public, recomandă organizarea de dezbaterii publice deschise și constructive cu scopul de a identifica și clarifica interesul public intrinsec fiecăruia dintre aceste proiecte.

Ordinul Arhitecților din România este organizație profesională neguvernamentală, apolitică, cu personalitate juridică de drept privat și de interes public, având rolul de a organiza și reglementa exercitarea profesiei de arhitect în România. O.A.R. are dubla menire de a susține interesele membrilor săi și de a garanta un nivel consistent al serviciilor oferite de către aceștia.

Ofensiva construcțiilor de parcuri în centrele urbane - cazul str. Cuza Vodă, Ploiești

În luna septembrie 2013, Primăria Municipiului Ploiești a supus dezbaterii publice documentația Plan Urbanistic de Detaliu (P.U.D.) „Amenajare Spital de Pediatrie și Parcare Supraetajată”, în vederea transformării unei clădiri de birouri P+10 etaje, din centrul orașului, în spital și construirea, în apropierea acesteia, a unei parcuri având un regim de înălțime P+6 etaje, care va deservi noua unitate sanitară.

Deși reglementările aprobate prin Planul Urbanistic General (P.U.G.) și Regulamentul Local de Urbanism aferent acestuia (R.L.U.), prezentate chiar în Memoriul P.U.D.-ului, precizează la art.8 - interdicții permanente: "orice fel de construcție în zonele de servitute a lucrărilor și rețelelor tehnico-edilitare și prospectul străzilor", parcare supraetajată este amplasată pe partea carosabilă a str. Cuza Vodă, ocupând 2 din cele 4 fire de circulație, precum și cele 2 aliniamente de spațiu verde, desființând un trotuar și reducându-l pe al doilea. Cele 371 locuri de parcare asigură doar necesarul spitalului. Studiul nu propune soluții pentru asigurarea parcurii riveranilor sau a obiectivelor existente, în special pentru necesitățile Casei de Cultură.

De asemenea, R.L.U., între funcțiunile și utilizările admise pentru Zona centrală, nu include construcții pentru sănătate - spitale. Amplasarea acestora se face în zone destinate construcțiilor spitalicești, conform normelor sanitare OMS 536/1997 - art.15 și normelor tehnice de proiectare a spitalelor NP015-97 aprobate cu Ordin M.L.P.A.T. nr. 4/N - 1997.

P.U.D.-ul încalcă flagrant și prevederile Regulamentului General de Urbanism (R.G.U.), conform căruia la construcții pentru sănătate „Procentul maxim de ocupare a terenului pentru construcții va fi de 20%”. Proiectul propune P.O.T. max. de 48,5% și 80% pentru zona clădirii spitalului. Indicatorii prevăzuți în R.G.U., ANEXA 2, pct.2 nu pot fi modificați pentru funcțiunile enunțate, indiferent de zona de amplasare.

Relația cu vecinătățile a spitalului nu respectă normele sanitare, care prevăd o distanță obligatorie de minimum 50m „față de locuințe, de arterele de circulație sau de zonele urbane aglomerate”. Documentația nu precizează capacitatea spitalului, dar aceasta poate fi estimată la 1.000 locuri; prin urmare, suprafața parcului necesar spitalului este de cca. 10.000-15.000mp. Amplasamentul propus nu asigură necesarul de spații verzi.

Documentația de urbanism, elaborată de PerForma arhitecți și ingineri S.R.L., a fost supusă avizării Comisiei Tehnice de Urbanism a Municipiului Ploiești, fiind aprobată prin H.C.L. nr. 430/25.10.2013, ca documentație P.U.Z., deși a fost elaborată și supusă dezbaterii ca P.U.D.

Materialul integral pe www.observatorulurban.ro.

De la arhitectură la patrimoniu construit - secolul XX și mai departe

Uniunea Arhitecților din România și Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” organizează **Congresul Național al Patrimoniului Arhitectural** cu tema: **DE LA ARHITECTURĂ LA PATRIMONIUL CONSTRUIT – SECOLUL XX ȘI MAI DEPARTE**. Evenimentul se va desfășura la Palatul Cotroceni, în perioada 24-25 septembrie 2015, în parteneriat cu **Comitetul Național Român ICOMOS** și **Uniunea Națională a Restauratorilor de Monumente Istorice**, bucurându-se de sprijinul **Administrației prezidențiale**.

Congresul, aflat la a doua ediție, propune o reflecție critică asupra arhitecturii românești, reprezentată atât de intervenția asupra valorilor patrimoniale, cât și de creația *ex-novo* care a devenit și devine patrimoniu.

Secțiunea 1 (deschidere) – 24 septembrie

Problematica protejării, conservării și punerii în valoare a patrimoniului secolului XX – teme specifice

Prima secțiune a congresului va trece în revistă problematica generală a dezbaterii actuale privind patrimoniul secolului XX, de la subiectul controversat al definirii conceptului și necesitatea unei abordări diferențiate față de patrimoniul perioadelor anterioare la modele ale practicii internaționale referitoare la:

- (re)cunoașterea și conștientizarea valorii patrimoniale a arhitecturii recente;
- metode de identificare, selecție, inventariere și evaluare;
- instrumente și politici patrimoniale;
- principii și modalități de intervenție.

Secțiunea 2 - 24 septembrie

Arhitectura secolului XX în România și fenomenul patrimonializării - privire critică asupra trecutului recent

A doua secțiune va fi dedicată cercetării în domeniu și va analiza, din perspectiva secolului XXI, valorile arhitectural-urbanistice ale secolului XX din România și evoluția modului în care au fost percepute și valorizate, a criteriilor privind recunoașterea și clasarea, a atitudinii și a conceptelor de intervenție față de diferite categorii de clădiri, ansambluri sau situri – urmărind:

- aportul etapelor istorice ale arhitecturii secolului XX (ante-1918, 1918-1948, 1948-1990, post-1990) și temele recurente (identitate națională, tradiție, modernitate, sincronizare);
- operele personalităților de referință (arhitecți, artiști, ingineri și restauratori);
- expresiile stilistice – de la eclectism târziu, Art Nouveau și neoromânesc la modernism ante- și postbelic, de la realism socialist la funcționalism liric, de la raționalism structural la high-tech;

- valorile memorial-simbolice, identitare și spiritul locului;
- dinamica tendințelor de patrimonializare și a metodelor de intervenție asupra existentului.

Secțiunea 3 - 25 septembrie

Explorări, abordări și experiențe contemporane - privire critică asupra prezentului

Secțiunea a treia va fi axată pe practica actuală a protejării, conservării și restaurării, ca și a intervențiilor arhitectural-urbanistice asupra patrimoniului arhitectural de secol XX din România, prezentând cele mai relevante demersuri și realizări, înscrise în următoarele decupaje și categorii de probleme:

- modele, instrumente și metodologii de inventariere, conservare, monitorizare, evaluare și prevenire a riscurilor;
- politici de conservare integrată și dezvoltare sustenabilă;
- tipuri de obiective - peisaje, situri, ansambluri, spații urbane, arii pietonale, grădini;
- tipuri funcționale - clădiri publice; birouri și dotări comerciale; arhitectură pentru spectacole, loisir și turism (balnear, litoral, montan); arhitectură rezidențială; arhitectura industrială; monumente de for public;
- tipuri de degradări - probleme tehnice (structură, materiale, instalații, execuție) și componente artistice;
- tipuri de intervenții – restaurări, extinderi, remodelări, conversii, inserții.

Secțiunea 4 (masă rotundă) - 25 septembrie

Strategii, direcții, perspective - privire critică spre viitor

Masa rotundă organizată în secțiunea a patra va încerca să sintetizeze concluziile dezbaterii anterioare și să formuleze, într-o abordare interdisciplinară, principiile de bază ale unui proiect coerent de protejare, conservare și promovare a patrimoniului secolului XX, luând în discuție teme-cheie precum:

- înțelegerea semnificației și a valorii diverselor manifestări ale arhitecturii de secol XX din România, în raport cu perioadele anterioare și cu secolul XXI;
- (re)definirea criteriilor de evaluare și a conținutului categoriei de „patrimoniu arhitectural al secolului XX”;
- rolul învățământului și al cercetării, al profesiei și al organizațiilor profesionale, al legislației și al comunităților în cadrul unei politici adecvate de salvagardare;
- aspecte legate de eficiența economică, sustenabilitate și strategii de conservare a resurselor energetice;
- modul de raportare al arhitecturii de azi la cea de ieri;
- arhitectura de azi ca patrimoniu de mâine.

Evenimentul își propune să releve semnificația patrimoniului cultural construit ca suport al identității naționale și regionale, contribuția acestuia la patrimoniul universal și să traseze liniile de forță ale unui plan general de salvagardare și valorizare, premisă fundamentală pentru proiectul societății românești de mâine.

ONE GLOBAL BRAND.
ONE GLOBAL BRAND.
THE SAME PASSION FOR SOLUTIONS.

30 BRANDURI DEVIN UNUL SINGUR: MASTER BUILDERS SOLUTIONS

Într-o lume care se schimbă tot mai rapid, încrederea și siguranța reprezintă cheia succesului. Prin crearea unui singur brand global pentru industria construcțiilor, îmbinăm expertiza și puterea de inovare a celor 30 de branduri BASF cu peste un secol de experiență sub aceeași umbrelă: Master Builders Solutions. Găsiți soluții rapide, sigure și facile pentru aproape orice proiect dintr-o singură sursă.

Vizitați-ne la www.master-builders-solutions.basf.ro

International Group

ENGINEERING

**GENERAL CONTRACTOR • SHOPFITTING
HVAC • COMMERCIAL REFRIGERATION
• INDUSTRIAL REFRIGERATION
• HORECA FACILITIES**

www.daas.ro